

1714.

1. Berger, Jo. Gothofredus: De ardore ventriculi. Dip. med.
Wittenberg 1714

2. Bergerus, Jo. Guillelmus: Cationes circa bibliothecas
publicas eruditorem examini submitte.

3. Beyerus, Georgius: De obligatione successoris illius

4. Calus, Joannes Alamus: Disputatio de legibus testamentarum.

Jura Christiani formati et syllogistici disputa-
verit.

^{9^a 10^a}
5. Fritner, Mich. Henr.: De usu tormentorum apud Athe-
nicos

^{6^a 7^a 8^a}
6. Fritner, Mich. Henr.: De repetitione tormentorum
confesso impitiantis 3. Praecept. 1714. 1714. 1735. 294.

7. Harbinger, Jo. Gothofredus: De felonia Romani

8. Haffmann, Christianus: De perpetuatione
actionum

^{9^a 10^a}
9. Horn, Kasp. Henr.: Collegii Librorum Vocatus:
ad Disputationem solemnem Christiani Era.

Funglingi . . . innotat 2 Innotat. 1714 = 1739.

1714.

11. Klauising, Henricus: De veritate reali cum
veritate notionali collata.

Ms Klauising

12. Krausius, Fr. Gottopodus: Dissolutionem juridicam,
qua requisita hypothecae conventionalis
in bonis immobilibus constitueret evolutur
. . . publicae resolutionis submittit

13. Loescher, Mart. Gotthelf: De studio pneumatica

14. Wegnerus, Godofredus: Viri arte et Marte clari

15. Wenkerus, Fr. Baeth: Ordinis iuriconsultorum

- - - Decanus: lectori s. d.: (ad Disp.

laborem solennem Fr. Georgii Coradi

innotat.

16. Wundelich, Krup. Ful.: De honestate femininae

et suam non jurisdictionem, violen-

Ann. superfiere licet stupratorem ?

[Faint, illegible handwriting in a cursive script, likely a historical document or letter.]

786.

M
8

Q. D. B. V.
DISPUTATIO JURIDICA
DE

PERPETVATIONE ACTIONVM,

QVAM,
RECTORE MAGNIFICENTISSIMO,
DOMINO

FRIDERICO AVGVSTO,
PRINCIPE REGIO ET SAXONIAE
HEREDE ETC. ETC.

PRÆSIDE

CHRISTIANO Hoffmanni

PHIL. ET I. V. D. ET CONS. ECCL. ADV.

IN AUDITORIO JURIDICO

DIE NOV. M. DCC. XIV.

PVBLICE VENTILANDAM

PROPONET

IO. GODOFR. NVRNBERGERVS,

ADVOC. IMMATRICVL. ET NOT. PVBL. CÆS.

VITTEBERGÆ

LITERIS HORNIANIS.

102

DISPUTATIO IURIDICA
DE

PERPETUATIONE
ACTIONVM

REGISTRE MAGISTRANTISSIMO
DOMINO

FREDERICO AVGVSTO

CHRISTIANO SVBIVVANO

IO GUDONIVS NYRBERGERVS
AVGVSTANVS ET NOTVS CAESARIS

LIBRIS HORTI

I. I.
DISPUTATIO IVRIDICA
De
PERPETVATIONE ACTIONVM.

Iraque ordo ubique obseruandus atque principium, ita, ut haud bono peragantur exitu, quae malo sunt inchoata principio, *c. 1. q. 1. c. 25.* et uniuscuiusque rei potissima pars sit principium *l. 1. §. de Orig. Iur.* Sic etiam in hoc opere, factis hac de re moniti, ab onomatologia ipsius tituli initum facere constituimus.

§. 1. Deducuntur autem perpetuitatis enabula a τὸ perpetuare seu perpetuus, quod denotat continuum, non interruptum, aut intermissum; Hinc *Cic. 1. Tuscul. c. 41.* dicit: Perpetuitas temporis et laudis *10 fam. epist. 25.* uoluntatis *3. ad Q. frat. epist. 5.* Perpetuum uero est, quod et principium habuit et habebit finem, dicitur igitur hic perpetuum in sensu ciuili et oppositiue ad temporale, uti Seruitus itemque actio perpetua *per illustr. Berger Ocean. Iur. l. 2. t. 2. §. 26. n. 13.*

§. 2. Quod uero Actionis uocabulum attinet, quoniam ipsius deriuatio satis nota eam merito omittimus et tantum dicimus, quod actio hoc loco, non quemuis denotet motum a facultatibus hominis proceden tem *Pufendorff. de Offic. hom. et Ciu. l. 1. c. 1.* Sed quod hic consideret. quatenus Ius in Iudicium deducendum, seu quatenus medium est ab inuitis exigendi quod alicui debetur, *Hopp. Comment. Instit. de Act. in pr. uel quatenus in Iudicio inflittenda & exercenda l. 1. §. de stat. hom. Hopp. in Exam. Instit. de Act. q. 1.* Hinc etiam actio describitur, quod nihil aliud sit, quam ius persequendi in iudicio, quod sibi debetur, *pr. Instit. de Act. quo*

fundamento etiam Perpetuatio Actionis in genere dici potest certa duratio actionis in iudicium deductae.

§. 3. Hisce libatis, non opus erit plura de enodatione tituli ad iicere, siquidem neque deriuatio, neque significatio et acceptio uocabulorum quicquam difficultatis habet. Hinc, quoniam res ipsa loquitur, haec omnia mittimus, et ad rem ipsam nos merito conuertimus, quam ob causam etiam in praesenti describimus Perpetuationem Actionis, quod sit certa ac leg: definita duratio litis in iudicium deductae et postea, lite contestata, silentio iterum traditae, l. 1. §. 1. C. de Annal. Except. l. fin. C. de Praescript. 30. uel 40. ann. l. 9. §. 5. π. de Iureiurand. et l. 139. π. d. R. J. l. fin. π. de Fideiusf.

§. 4. Efficitur quidem haec perpetuatio siue duratio actionum uno eodemque modo nempe per lites contestationem, diuiduntur tamen actiones a Dd. ratione durationis et praescriptionis in temporales et perpetuas, et actionem quae sua natura temporalis est, eandem per lites contestationem usque ad triginta annos extendi p. l. 9. §. 3. π. de Iureiurand. l. 139. π. de R. l. et l. fin. π. de Fideiusf, Lauterbaeb, ad π. l. 5. t. 1 de Iudic. lit. E. et Hopp. in Comment. ad Inst. l. 4. t. 12. §. 1. de perpet. et temporal. act. quae uero natura sua perpetua, eandem per lites contestationem ad quadraginta annos ab ultimo actu iudiciali computandos porrigi dicunt p. l. fin. C. de Praescript. 30. uel 40. ann. perillusfr. Berger in Oecon. Iur. L. 2. t. 2. et 26. w. 13. Magnif. VVernber. Compend. Iur. L. 2. t. 7. §. 20. et Hopp. l. c. Sic ante omnia hic semper respiciendum, num actio, de cuius perpetuitate sermo est, sit temporalis, siue perpetua, siquidem etiam pro hac differentia uel triginta uel quadraginta annos durat; Hodie tamen nulla actio simpliciter et absolute perpetua est, quia omnes certo tempore expirant, dicuntur tamen perpetuae secundum quid et respectu aliarum actionum, quae breuiori spatio finiuntur; sic actio quae uiginti annos et ultra durat, illa dicitur perpetua, quae uero tanto tempore non durat, illa dicitur temporalis Hopp. in Comment. ad Inst. l. 4. t. 12. de Perpet. et temporal. act. item, de Act. pr.

§. 5. Quod autem duratio cuiusuis actionis non sit eadem, hoc ex praecedentibus est colligendum. Quouisque uero cuiuscunque actionis spatium durat, hoc leges atque iura maxime declarant, quare etiam ex l. 9. §. 3. π. de Iureiurand. l. fin. π. de Fideiusf. et l. 139. pr. π. de R. J. colligitur, quod in genere actio quae sua natura temporalis, per lites contestationem extendatur usque ad triginta annos, quae uero sua natura perpetua, eam per lites contestationem porrigi ad quadraginta annos l. fin. C. de Praescript. 30. uel 40. ann. et l. 1. §. 1. C. de Annal. Except. satis probant. Vbi

et

etiam ratio huius perpetuationis additur, quod nempe melior debeat esse eonditio illius, qui in iudicium uenit, et certamina subiit, litem autem implere forte praepeditus fuit, quam illius, qui penitus omnino tacuit. *Hopp. in Comment. ad Inst. §. 2. de Perpet. et temporal. act.*

§. 6. Excipiantur tamen ab hac regula nonnullae actiones, quibus leges breuius constituerunt Spatium, quas inter etiam refertur actio doli, quae hoc peculiare habet, ut non tantum instituenda sit intra biennium, sed etiam instituta finiiri debeat intra illud tempus, ita ut litis contestatione non perpetuetur. *l. fin. C. de dol. mal. l. 1. §. 3. π. Ne de stat. defunct.* quod tamen intelligendum de actione doli in specie sic dicta, non uero de actione in factum, qua nempe agitur ad restituendum id, quod ad eum, qui dolum admisit, eiusue heredes peruenit, haec enim est perpetua *l. 28. π. de dol. mal. et Sichard. ad c. l. 28 et 29. itemque B. Brunnemann.* quod quoque dicendum de exceptione doli. *l. 5. §. fin. π. de Except. dol.* plura uideri possunt apud *Mynsing. in Apotelesm. Inst. l. 4. t. 12. §. 1. de Perpet. et temporal. act.* ubi etiam ad hanc exceptionem referre uidetur reuocationem latae sententiae de ingenuitate alicuius *p. l. 1. §. sed. interdum. c. l. 7. §. ult. ff. de stat. defunct. et l. 1. C. cod.*

§. 7. Alioquin haec perpetuatio in omnibus actionibus, quam litis contestatio efficit, locum habet, et lite contestata, tunc, prout sunt, uel temporales uel perpetuae, extenduntur aut ad triginta aut quadraginta annos. Olim uero si actor, lite contestata, quocumque casu humano impediretur, quo minus litem prosecui posset, lapsa triginta annorum spatio, nihilominus amittebat actionem personalem et realem, quod uero hodie per supra deducta secus, ubi satis proditum dedimus quod etiam actiones in iudicium deductae, et postea, lite contestata, silentio traditae, perpetuantur, usque ad quadraginta annos et quidem a tempore nouissimae cognitionis seu, quo actor cessauit, computandos: *B. Brunnemann. in Comment. ad c. l. ult. de Praescript. 30. uel 40. annor.*

§. 8. Porro inter omnes constat, quod nonnullae actiones breuiori, nonnullae uero longiori praescribantur spatio; ubi in genere notandum, quod res mobilis iure civili triennio, immobilis uero inter praesentes decem, inter absentes autem uiginti annis praescribantur. *Hopp. in Exam. Inst. l. 2. t. 6. pr. de usucap. et long. tempor. praescript.* Idem quoque obtinet in praescriptione actionum, et quidem si actio est realis, tunc tamdiu durat, quamdiu durat ius in re; sic Rei Vindicatio rei mobilis triennio, rei uero immobilis decem, si sunt praesentes, et uiginti si absentes sunt, expirat: *arg. l. 7. in fin. C. de heredit. petit.* Huc quoque referuntur seruitutes rebus im-

mobilibus coherentes *l. 7. et l. pen. C. de Seruit. et l. 13. C. eod.* et ratio haec est, quia etiam totidem annis rerum dominium amittitur. *§. 3. Inst. de Usu. cap.* Si uero personalis, quae nempe ex conuentione aut delicto descendit, illa in genere triginta annis terminatur *l. 3. C. de Praescript. 30. uel 40. ann.* Hoc non tantum procedit in actionibus, quae ad conuentionem impendendam, sed etiam quae ad impugnandam et rescindendam tendunt, exceptio tamen est in querela inofficiosi testamenti, quae quinquennio expirat. *l. 8. §. fin. n. de inoffic. test.* Et actiones mixtae, quia iure personali, quod iis simul inest, aestimantur, durant per triginta annos *l. 3. C. de Praescript. 30. uel 40. ann. et l. 1. §. 6. C. de Ann. l. Except.* Actio uero quae ex delicto datur, si Fiscus uel ciuitas agit etiam extenditur ad quadraginta annos, ubi tamen notandum, quod hoc saltem uerum, si ex delicto ciuilitate agatur, secus si criminaliter, nam tunc uiginti anni sufficient *l. 12. C. ad l. Cornel. de Edict. exceptis* tamen iis, quibus lex breuiora terminum praefiniuit.

§. 9. Iam etiam disquirendum uenit, numne etiam aliae causae praeter litem contestationem dentur, quae perpetuationem efficere queant? Et affirmatiua responsio placet; Nam non immerito refertur huc recognitio et iurata diffusio documentorum, quae, si legitime facta, quoque perpetuationem operatur, et ratio haec est, quia pro litem contestatione habetur *Zanger. de Except. p. 1. c. 2. n. 24. Coler. de Process. Execut. p. 3. c. 1. n. 97. et Suendendorff ad Fibig. p. 506.* Siquidem etiam sufficit, quod actio in iudicium deducta et cognitionalia acceperit certamina, exinde itaque, emissis diuersis temporibus citationibus, habitisque terminis, pro ratione negotii fundatum etiam consequitur iudicium *l. 1. §. 1. C. de Ann. l. Except. et Philipp. in Vj. pract. Inst. l. 2. t. 6. Eclog. 31. n. 8. seqq. Carpz. Dec. 218. n. 14. seqq.* quod etiam in aliis, ubi solennis litem contestatio non admittitur, obtinere uideatur, nam in causis summaris et ubi ex instrumento liquido agitur, plerumque non admittitur solennis litem contestatio, modo omnia facta libelli ex documento in continenti demonstrari queant, si non, tunc quoque litem contestatio locum inuenit. *Suendendorff. ad Fibig. p. 511. et Decis. nou. Sax. 12.*

§. 10. Non minus ampliatur etiam haec sententia ex mente Dd. in eo casu, quando quidem litem reuera non est contestata, sed ob moram quandam rei impedita, ut non sit insecuta *Richter in Consil. l. 1. c. 18. n. 40. fol. 119.* qui ita dicit: Mora enim alterius alteri minime praedjudicare debet, quin potius si per actorem non stetit, sed facto aduersarii quo minus litem fuerit contestata, tunc eadem pro contestata haberi debet. *l. 2. C. ubi in rem act. et Gail. de P. P. c. 18. n. 15.* Porro quoque Citationi effectum perpetuationis adscribere cupit *Suendendorff. ad Fibig. p. 96. n. 66. et quidem exinde, quia ea principium iu-*

iudicium constituat, §. fin. *Inst. de Poen. rem. litig. et Ord. Process. tit. 4. in pr.* rem quoque faciat litigiosam et per consequens etiam actionem perpetuam *Aurb. litigiosa C. de litigios. Nou. 112. c. 2.* quod quidem tantum actionibus realibus, non uero personalibus tribuere uolunt, quo etiam collimare uideatur *Magnif. D. Wernher. in Disput. de Iurisdictione Compend. Iur. Lauterbach. in fin. l. 2. r. 4. de in Ius uocando* quando ita dicit. *Quod citatio interumpat praescriptionem, perpetuetque Mandatarum uel delegati Iurisdictionem ad eum effectum, ut per mandantis mortem non exspirat; Vnde nec hodie commissioni ab impetrante post citationem renunciari potest* *Carpz. 1. 9. Proo. r. 3. n. 78. seqq.* Non etiam temporales actiones h. e. non efficit, ut temporales actiones fiant perpetuae. Is enim est demum litis contestationis effectus *l. ult. C. de Praescript. 30. ann.* Vbi tamen circa haec monendum, quod actiones personales cum temporalibus h. l. uideantur confusae, et hoc ideo, quia *l. ult. C. de praescript. 30. uel 40. ann.* non agit de actionibus temporalibus, sed personalibus et perpetuis, hanc quoque ob causam inscriptio uel summa huius legis ultimae *C. de Praescript. 30. uel 40. ann.* non nullis exemplaribus praemissa, quae ita sese habet: *Actio etiam temporalis perpetua efficitur et ad annos quadraginta perpetuatur.* minime uideatur tolleranda, siquidem ea, contra genuinum huius legis textum, quo in ne uocula de actionibus temporalibus reperitur, omnes uero *Dd. ut Lauterbach. ad r. l. 5. r. 1. de Iudic. l. 2. Hopp. in Comment. ad Iust. l. 4. r. 12. §. 1. Berger. Oecon. Iur. c. l. eandem,* non tantum intuitu actionum perpetuarum allegare, sed etiam ad unum uere omnes statuere solent, quod actiones temporales per litis contestationem tantum ad triginta, non uero quadraginta annos extendantur. *Obrecht. de litis contest. c. 10. n. 35. et reliquit uid. supra. §. 6. seqq.*

§. II. Progrediendum quoque ad libellum Principi oblatum, qui acque litis contestationem facit, nec accurate libellum conventionis offerendum, sed etiam eum ad obtinendum processum sufficere tradit *Obrecht. de litis contest. c. 18.* modo Principi libellus rite sit oblatus, et Rescriptum impetratum, quo tandem facto, duplicem effectum habet, scilicet litis contestatae, et ut eam actionem, quae alias non transit, transire faciat ad heredem actiue et passiuè *Brunnem. in Cod. ad Tit. quand. libell. Princip. oblat. lit. contest. fac.* Huc autem saltem referendas esse actiones annales et praetorias *l. 2. C. quand. lib. princip. oblat. lit. contest. fac.* ostendit, ubi haud negandum, quin etiam hae actiones per hanc fictam litis contestationem perpetuentur. *Brunnem. ad l. c. n. 6. et 7. Magnif. Wernher in Disput. quand. libell. princip. oblat. lit. contest. fac. §. 25.* Ultimo quoque loco iuramentum praescriptum

stitum habet effectum perpetuationis *Seiser. l. 4. de Iurament. c. 7. n. 8.* cum habeat effectum litis contestatae *Donell. l. 24. c. 17. et 19.* et per iusiurandum aliquis constituitur in mora, sicut per litem contestatam *Caball. §. 3. n. 53.* quia, dum reus defert Iuramentum uidetur litem contestari *l. 9. π. §. 3. de Iureiurand. Lud. Gomez. in §. item si postulante. n. 5. 52. Inst. de Act. uid. B. Brunnem. ad π. l. 12. c. de iureiurand. ad l. 9. ad §. 3. n. 33. seqq.* Idem effectus perpetuationis quoque obtinet tunc, quando lis in sententia pro facta habita.

§. 12. Litis contestationem necessario debet praecedere libellus, qui etiam generalis, obscurus, incertus et plane ineptus esse potest *l. 3. C. de Annal. except.* ita, ut si quis ex pluribus causis ad diuersas quantitates generalem proponit libellum, nec exprimit causam uel quantitatem, per litem contestationem nihilominus omnium obligationum facta est interruptio, quia generalis petitio sufficit ad interrompendam praescriptionem in omnibus quae sub illa generalitate comprehendi possunt, adeo, ut, licet talis libellus non debeat procedere antequam declaretur, tamen quantum ad interrompendam praescriptionem sufficit, *Petr. de Rauenna sing. 24. Maranta in speculo p. 6. c. 1. de libell. oblat. n. 72. Gail. l. 1. obs. 62. n. 11. et Obs. 64. n. 7. et Obs. 66. n. 6.* Inde quoque colligunt; Creditorem unum eundemque debitorem actionibus specie et numero diuersis, sibi obligatum uno libello, conuenire posse *B. Brunnem. ad l. c. 3. et l. 52. §. 12. π. pro socio Carpz. p. 1. C. 2. D. 4.* quod itaque de libello uerum, illud etiam ob identitatem rationis trahi potest ad litis contestationem, ita, ut, licet non sit omnibus numeris absoluta, interim tamen et effectum interrompendi praescriptionem et perpetuandi sortiatur, eumque retineat, modo pure sit facta, uel etiam conditio adiecta sit purificata, uel exceptiones oppositae sine expressa protestatione per litis contestationem uel alio modo iterum sint remissae, Nam eo ipso non est dubitandum, quin litem contestatus fuerit, et si actor id fecit, quod ordo iudicarius postulat, non potest dici deses et otiosus *l. 3. de annal. except. et B. Brunnem. ad b. l.*

§. 13. Quemadmodum satis edoctum, quod duplicem litis contestatio producat effectum nempe, praescriptionis interruptionem, et actionis perpetuationem, ita etiam certum, quod hos duos effectus litis contestatio semper coniunctim et per necessariam consequentiam secum habeat, ita ut uix ac ne uix quidem separari queant. Nam si praescriptionem iam inchoatam interruptit, adeo, ut de nouo debeat inchoari a tempore interruptionis, ita etiam haec interruptio perpetuationem habet annexam, ita ut proroget actionis uitam et faciat, ut actio, quae erat breuioris uitae, iam pro-

prodeatur ad annum quadagesimum *B. Brunnem. ad l. ult. C. de Praescript. 30. uel 40. ann.* et haec interruptionis praescriptio non aliter potest adimpleri, quam post effluxum triginta uel quadraginta annorum; Hinc etiam necessario argumentandum: Posita hac interruptione, ponitur quoque perpetuatio actionis.

§. 14. Nec dicti effectus sunt confundendi cum iis, quos citatio et conuentio producere solet; Siquidem illi regulariter consistunt in praescriptionis interruptione, non uero in actionis siue processus perpetuatione, quae praecipuis tribuitur effectui litis contestationis, exceptionem tamen facere uolunt. Dd, actionum realium, quemadmodum iam supra §. 10. dictum fuit. Non uero est negandum ad processum rite formandum et litem contestandam praequiri citationem *Riv. ad O. P. S. t. 10. En. 42. p. 382. et t. 16. En. 1. p. 531.* quae etiam legitime aduersario ipsi est insinuenda, nisi absens sit. *Perillustr. Berger. Oecon. Iur. p. 207. n. 3.* Interim tamen citatio etiam illegitima per subsecutam citati comparitionem conualidatur. *Gail. l. 1. obs. 58. Suendendorffer. ad Fibig. p. 145.* et uitium citationis per spontaneam comparitionem purgari uulgo statuunt; sed facta procuratoris eiusdemque speciali ad recipiendas citationes mandato destituti, mandanti fraudi esse non posse; interim tamen eiusmodi facta in primis fauore publicae utilitatis sustinentur, publice enim interest ea, quae acta sunt in iudicio seruari potius, quam retro irrita fieri et uitari, praesertim cum uix contingat, ut ea, quae per procuratorem tractata sunt ad mandantis notitiam non pertingant. *perillustr. Berger. supplem. Elef. Discept. Forens. p. 15.*

§. 15. Requiritur quoque ad litis contestationis effectum, ut ea rite ac legitime sit peracta. Nam si a procuratore sine sufficienti mandato instructo, facta, pro nulla habetur, nec effectum perpetuationis atque interruptionis sortitur. Interim tamen uerum, quod litis contestatio speciale mandatum non requirat, siquidem litis contestatio fieri potest per alium, licet speciale mandatum ad litis contestationem non exhibuerit, cum tale nullibi requiratur. *Carpz. Process. t. 5. art. 2. n. 30. seqq. Magnif. Wernber. Compend. Iur. l. 4. t. 10. §. 6.* et id obtinet tam in litis contestatione negatiue, quam affirmatiue facta; quia litis contestatio non refertur inter eos actus qui speciale mandatum requirunt. *Suendendorffer. ad Fibig. Process. p. 514.* Siquidem id ipsum minus dubii habet, quando mandatum cum libera datum, quia illud complectitur actus, qui alio-

B

qui

qui speciali mandato opus habent, quod etiam obtinet iure canonico *c. 4. de Procurat. in 6.* et in foro *Berger. E. D. F. p. 257. seqq.* Sed facta semel litis contestatione negatiua, ei sine speciali mandato renunciare nequit, *Berger. E. D. F. p. 463. seqq. et ad. Oecon. Iur. p. 2043. n. 5.*

§. 16. Tandem quoque exigitur, ut actio, ad quam litis contestatio fieri debet, instituat in foro competente. Vbi tamen perinde est, num proposita sit in foro domicili, siue rei sitae. Nam forum rei sitae iugiter attendendum, imo consultius esse, ut actor in foro rei sitae, quam in generali foro domicili experiatur, idque ad facilitandam executionem *l. nli. C. Vbi in rem act.* Et actio siue realis, siue in rem scripta in foro rei sitae institui potest. *l. 56. et 62. de Procurat. Berger. Oecon. Iur. p. 934. et 936. n. 8. 10. et 11. Dn. Riv. ad. O. P. S. 1. u. En. 7. p. 414.* Si uero exceptio fori incompetentis a parte aucta nou opponitur, prorogatio praesumitur: Hinc si reus omittis exceptionibus fori declinatoriis, dilatorias tantum obiciat, prorogatio, quamuis lis nondum contestata, facta censetur. *l. 52. pr. π. de Iud.* et per litis contestationem exceptioni fori incompetentis tacite renunciaffe, eoque iurisdictionem prorogasse, reus censetur. *Men. P. I. Dec. 239. n. 5. et Magnif. Wernber. in Disput. de Iurisdic.* Siquidem etiam si actio iam intentata et per litis contestationem perpetuata regulariter ibi finienda ubi lis pendet, quia in iudicio quasi contrahitur non tantum per sententiam, sed etiam litem contestando *Obrecht. de Iur. contest. c. 10. n. 61. § 84. Brunnem. in Comment. ad π. 1. de Pecul. l. 15. n. 5. Mev. p. 2. Dec. 370. n. 3.*

§. 17. Idem dicendum putamus de commissione, siquidem Iudices delegati non possunt recusari, si litigatores in eos uel expresse consenserunt, *Sichard. ad l. 16. n. 2. C. de Indic.* uel si lis est contestata *l. 6. § 4 C. de Iurisdic. omn. iud. Iob. Richter. Consil. p. 1. c. 64. n. 20.* Hinc si lis iam est contestata, uel coepta in commissione non de nouo est inchoanda, tanquam nondum agitata, nisi hoc ipsum fiat per Reuisionem, quae tamen in foro saxonico non est licita. Praeterea certum, litis pendentiam decernendo commissionem interrumpi non posse *perillust. Berger. Oecon. Iur. p. 921. n. 16. Carpz. l. 2. R. 57. & in omni Rescripto subintelligitur clausula: Rebus sic stantibus Brunnem. in Comment. ad π. 1. c. 1. 4. n. 3. praepimis quia Rescripta Principum regulariter rei iudicatae uim non habent, ideo potissimum spectatur, quod iudex pronunciauit, non quod Princeps rescripsit, *Men. p. 1. Dec. 244. & Rescripto Principis non inducitur**

tur litis pendenti^a *Carpz. R. Elect. 46. n. 25. L. 2.* Quando autem sine cau-
 fae cognitione contra Iuris & Iudiciorum ordinem emanat, pro non in-
 terposito habetur, nec officit telae iudiciariae *l. 7. C. de Precis. Imp. offer.*
l. 5. & l. fin. C. si contr. Ius uel util. publ. Meu. P. 1. Dec. 253. n. 5. nec ex-
 inde praesumitur renunciatio processus, nisi expressis uerbis etiam sufficienti
 declaratione & certioratione iurium reperitur; Nam Iuri ignorato nemo
 renunciat *l. 19. §. ult. n. de inoff. testam.* & ius quod sibi competere nescit,
 nemo censetur remisisse *arg. l. ult. §. si nesciunt. C. de Furt. Gail. l. 2. obs.*
4. n. 2. & obs. 77. n. 8. Et cum haec ignorantia in muliere, rustico, mi-
 lite et minore plerumque praesumatur *Dolner. de Renunciat. c. 1. n. 20.*
 omnino si cum his personis contrahendum pro cautela necessaria obser-
 uandum, ut praemittatur certioratio siue declaratio iurium, quibus re-
 nunciandum *Stryck de Cautel. contr. act. Sect. 1. c. 5. §. 6.* Hinc quoque quo-
 niam renunciatio stricti iuris est, strictissime explicanda uenit. *Carpz. P. I.*
D. 58. n. 13. nec ad non cogitata extendi ualet *Gail. l. 1. obs. 98. n. 14.* & tan-
 dem ad eam speciale mandatum requiritur. *l. 3. de accept. Stryck. de Can-*
tel. contr. act. Sect. 1. c. 5. §. 5. Praeterea quoque commissionis Rescrip-
 tum non operatur spontaneam desertionem, neque praeuentionem,
 quia ad illam accusatio contumaciae deserentis *Berlich. P. 1. concl. 50. n. 180.*
& 194. ad hanc uero legitima requiritur citatio *Meu. P. 3. Dec. 350. n. 2.*
 neque proceditur contra contumacem altera parte non instante *L. 68. C.*
de iud. l. 15. §. 2. C. de iud. Richter. Consil. p. 1. C. 48. n. 28. & 29. Interim
 tamen ab arbitro compromissario ante pronunciatum laudum recedere &
 ad ordinarium Iudicem ire licet. *Richter. Consil. P. 1. C. 64. n. 18.* et *ibid.*
 citati. Dd.

§. 18. Quae haecenus de actionis perpetuatione prolata reperi-
 untur, maxima ex parte ad ius ciuili spectare uidentur, iam itaque con-
 siderandum quid iure Saxonico ea de re dispositum? Et merito dicen-
 dum, quod idem obtineat in hoc iuris puncto in iure Saxonico, quod
 propositum in iure ciuili. Vbi tamen bene notandum, quod in iure ci-
 uili quatuor regulares praescriptiones expressae, scilicet Mobilium, quae
 triennio, Immobilium, quae inter praesentes decennio, inter absentes ui-
 ginti annorum spatio, et iurium, actionumque quae triginta uel quadra-
 ginta annorum lapsu perficiuntur, *pr. Inst. de Usucap. et long. tempor. praes-*
scripti. l. pen. C. de Praescripti. 30. uel 40. ann. et l. 3. et 4. C. eod. ex-
ceptis iis, quae in casibus specialibus uel breuius, uel etiam longius tem-

pus requirunt: iure uero Saxonico in duas saltem species sunt redactae, nempe annalem et tricennem. Annalis, ein Jahr / sechs Wochen / und drey Tage / est rerum mobilium, text. in **Weichbild** art. 21. et gloss. in **Weichbild** art. 4. Tricennalis uero cum augmento Saxonico eum und dreyßig Jahr / sechs Wochen und drey Tage rerum immobilium et incorporalium tam inter praesentes, quam absentes. Land. R. art. 29. L. 1. ibique gloss. sine distinctione inter seruitutes continuas et discontinuas Zobel. p. 1. Diss. I. Schneidew. Iust. de Vsup. et long. tempor. praescript. Carpz. P. 2. C. 3. D. 3. et 5.

§. 19. Et, quod haec omnia, quae hactenus de perpetuatione et interruptione dicta sunt, iure quoque Saxonico locum habeant, certissimum est: Nam a dispositione iuris civilis non est recedendum, nisi de speciali Iuris Saxonici dispositione uel obseruantia constet *Carpz. d. 1. n. 25. arg. L. 35. C. de inoff. testament. et Philipp. in Vsu Pract. Inst. L. 2. 1. 6. Eclog. 31. n. 8. 9. et 10.* Vbi quoque ad confirmandam nostram sententiam sequens Responsum scriptum reliquit: Ist Adam habersburg ad. 1585. verstorben und weil er keine Männl. leibes Lehns-Erben sondern nur eine Wittwe und Töchter hinterlassen / haben dieselben bey gehaltenener theilung auch ein Stücke von obigen Ackerholz darcin gezogen und obwohl die nächsten Agnaten damahls dawieder protestiret / und Commission erhoben / sind sie doch No. 1599. in das Ordinarium Petitorium gewiesen worden. Welches Sie auch No. 1602. erhoben / dar auf unterschiedene Termine bis No. 1609. vorgegangen und gehalten worden. Nachdem aber No. 1609. Euer Vorfahren zu Ersparung der Unkosten / anderweit umb gnädigste Commission angesuchet / und nicht erhalten / ist die Sache also ersigen blieben / bis endl. No. 1641. euer Vetter Wolff Habersberger eine Commission erhalten / so auf euer unterthänigst bitten / nach eueres Vatern tode renouiret worden. Ob nun wohl diese Sache von No. 1609. an / eine ziemliche geraume Zeit stecken blieben / auch aus dem Ambt Freyberg eurem Vater / Wolff habersbergen nur eine Sächsische Frist zu Anstellung des Petitorii, in zweyen Bescheiden ertheilet worden und in zwischen Adam Habersbergers Wittbe und Erben dieses freitige Stücke des Holzges an Hanssen Schumann No. 1623. verkauft: Dierweil aber dennoch albereit No. 1602. eine ordentliche Klage im Petitorio erhoben / und durch unterschiedene Citations und gehaltene Termine die Praescriptio interrumpiret

piret das einmahl fundierte Iudicium anderer Gestalt nicht / als durch ein 40. Jähriges Stille schweigen auch im Sächsischen foro praescribiret wird &c. So kan euch auch von Hans Schumanns Erben keine Praescription mit Bestande opponiret werden und haben sie sich wie der euch damit nicht zubeheiffen. De hoc ipso quoque uideri potest *Carpz. Dec. 218. n. 69. seqq.*, qui etiam adhuc aliud de eadem materia ibidem *n. 18. seqq.* refert Responsum ubi quoque *n. 21. seqq.* haec adiicit; Hanc quadragenariam praescriptionem, de quo iam nobis sermo est, in foro Saxonico haud abrogatam esse, et idem illud patescere ex *Const. Elect. 5. P. 2.* Siquidem ea ad praescriptionem aduersus Ecclesiam aliqua pia loca quadraginta praecise annos requirit, et relicta in foro Saxonico praescriptione quadragenaria, quid causae esset, ut non etiam in ealü praesenti excepto obtineret?

§. 20. Hoc non tantum a Lipsiensibus sed etiam Vitembergensibus Collegiis receptum esse testantur sequentia. Nam *perillust. Berger. Oecon. Iur. l. 2. t. 2. §. 26. n. 13. Magnif. Wernber. Compend. Iur. l. 2. t. 7. §. 22.* et alii, ad unum omnes asserunt, quod si actor coeptam litem omitat, nec eandem persequatur, interpellationis iudicialis effectus sit, quod actio extempore ultimae cognitionis usque ad quadraginta annos perpetuetur. Quare etiam non ita pridem hanc opinionem per sententiam leuterationis confirmarunt, ubi in rationibus ab aduersa parte desideratis ita responderunt: Obwohl die Besüßere des gutes G. vormahlen bey der Possess uel quasi des befugniffes mit ihren Viehe auf der R. Marc zu hieten geschützet worden und die von Beklagten zu beweiff ihres Befugniffes angegebene Zeugen ad art. II. fol. 256. eydlich deponiret / wie das Hauß G. von 32. 40. 47. und 42. Jahren diese Marke mit ihren Kind-Viehe betrieben und dafelbst gehütet / auch Test. r. et 5. ad Interrog. 9. dict. act. daß solches nicht heimlich geschehen / sondern das Vieh öffentlich gehütet worden / ausgesaget; Hingegen was derer Klägere Zeugen bey dem Gegenbeweife von einigen Pfändungen deponiret meistens das Schaaff-Viehe / so arieko nicht in lie, angebet / beklagte auch hierbey nicht acquiesciret / weniger klägere ein Ius prohibendi wie der beklagte beybracht / auch auf die allererst nach verfloßnen fatali des Gegenbeweifes ad Acta gebrachte Rotulos keines weges in dieser Sache das absehen gerichtet werden mögen / diesem nach daß es bey dem vorher gesprochenen Urtheil billig zulassen gewesen / es das Ansehen

hen gewinnen könnte; Die weil aber dennoch / das beklagte vormahls in
possessorio geschädiget worden / ihnen anezo in petitorio zu behauptung
eines befugnißes nicht zu statten kommen kan; kläger hingegen nach
Inhalt des fol. 39. Vol. 8. befindlichen Urtheils und derer darauf er-
folgten Abschiede fol. 96. und 105. das Eigenthumb an der N. Marck
gebührend bescheiniget und dabero denselben ein *Ius prohibendi* zu
erweisen / nicht obgelegen / sondern vielmehr der Beweis des befug-
nißes mit dem Kind Viehe auf die libellirte Marck treiben und hütten
zu lassen denen beklagten per rem iudicatam auferleget worden; So viel
aber dem angemessnen Beweis anlangt / daß bereits No. 1668. be-
klagte das angegebene Befugniß per praescriptionem erlangt / nicht
begebracht worden / in ermelten Jahre aber die Gemeinde zu D. wie
der den Besitzer des Guttes G. klage erhoben und dieser wie ex fol. 47.
folg. deutlich zu ersehen sich darauf den 18. Jul. des 1668. Jahres ein-
gelassen / immassen solche Einlassung daselbst nicht alleine wegen I. W. B.
des Nachters / sondern auch wegen des Eigenthumb Herrn C. A. B.
allerdinges geschehen und dessen Mandatarius von der protestation fol. 45.
da durch wieder abgegangen / hingegen von solcher Zeit an bis No. 1705.
da die ictige klage erhoben worden / keine Zeit von 40. Jahren ver-
flossen / durch die obgedachte *litis contestation* aber / so No. 1668. ge-
schehen / nicht nur die vorhin angefangene praescription interrumpiret /
sonden auch der Klägere action vergestalt perpetuiert worden / daß Be-
klagte von solcher Zeit an eher nicht als nach ablaufft 40. Jahren so
a nouissima cognitione zu computiren / von neuen ein Recht wieder
kläger erlangen mögen *l. fin. C. de Praescript. 30. uel. 40. ann. l. 1. §. 1. C.
de annal. except. Carpz. Dec. 218. et Habn. ad Wesembec. tit. de in ius uoc.
n. 17.* Daher sie auch nicht das *tempus*, so vor No. 68. verfloßen / mit
demienigen / so nachhero verlauffen / zusammen rechnen können / welches
doch von denen bey den Beweis abgehörten Zeugen geschehen / dabero
deren Aussage gestalten Sachen nach denen beklagten zu behauptung
einer praescription nicht zu statten kommen mag &c.

§. 21. *Actione instituta, liteque contestata, actio et negotium in
iudicium deductum est in suspensio, quodque etiam tamdiu durat, do-
nec praescriptio triginta uel quadraginta annorum sit adimpleta, adeo,
ut actus intermedii nullum effectum praescriptionis habeant, sed tantum
pro iis qui durante adhuc lite perpetrati, reputentur. Quo etiam fieri
potest,*

potest, ut actor, currente adhuc praescriptionis tempore, aliam atque aliam ex eadem causa instituire queat actionem, qua etiam, si reus litis perentiam non urgens de nouo respondet, eo magis interrumpitur et perpetuatur, exinde tamen non dubitandum, eandem actionem iam antea institutam in iis terminis iterum posse continuari, quibus erat omissa; si uero alia atque plane noua de eadem causa proposita sit actio, minime dicendum, quod actor ab actione priori animo deserendi desistere uoluerit nec et praesudicare potest, quod priorem actionem non continuauerit, quia non actionis, sed causae continuatio hoc loco necessaria est, et si eadem causa per aliam actionem siue libellum de nouo sit proposita, non est negandum quis eo ipso continuatio procedat, et tandem sufficit, si pars tempus ad hanc praescriptionem destinatum silentio praeterire non fuerit, sed quocumque modo intra tempora licita causam continuauerit. Hinc collegium L. Iuridicum in eodem §. 19. proposito casu diuersimode pronunciauit et sibimetipsi contrarium fuit, quod ita factum, ut, lata prius sententia, postea uero exacto ab eodem Collegio in eadem causa Responso, sequentem in modum rescripserint: Hat die Gemeinde zu D. No. 1667. wegen der Hütung auf den Marck N. wieder den Pachter in gleichen dem Eigenthumbs Herrn des Gutes G. Mahmens C. A. B. eine Negatorien klage angestellt / worauf dieser auch No. 1668. am 18. Jul. licem contestiret / die Sache aber nach diesem / ohne daß hierüber erkandt worden wäre / liegen blieben / biß ermeste Klägere No. 1705. eine ander weitige Klage aus eben der Ursachen wieder den jetzigen besitzer I. S. B. erhoben / worinnen beweiß und gegenbeweiß geführt und von des beklagten Zeugen / daß die Besizere des Hauses G. von 30. 40. 41. und 42. Jahren her der streutigen Hütung mit ihren Rind = Viehe öffentlich sich gebräuchet ausgesaget worden / Es stehet aber die Gemeinde in den Gedancken / daß nichts desto weniger beklagte hieraus einige praescription und befugniß nicht erhärten könne und verlanget zu wissen ob / und wie weit Sie dießfalls gegründet seyn möchten: Ob nun wohl nach Sachsen Recht / wenn einer dreißig Jahr / Jahr und Tag auf des andern Felde mit dem Viehe gehühret / davor gehalten wird / daß er durch diese über rechts, verdrüete Zeit exercirete actus einer seruitut und gerechtigkeit acquiriret und damit von einer angestellten actione Negatoria absoluiret werden müste / Dißweil aber demnach in gegenwärtigen fall bereits No. 1667.

Die

die hütung auf der Marck N. in litem deduciret und dergestalt perpetuiret / daß die immitteltst vorgenommene behütung der Marck / anders nicht / als vor pendente adhuc lite geschehen zu achten / dergleichen aber den effectum legitimae possessionis et praescriptionis zuerlangen nicht geschickt seyn / sondern wenn das Befugnis dadurch hergebracht werden solte / solche ihren Anfang dreyßig Jahr / Jahr und Tag vor der No. 1667. erhobenen Klage genommen haben müste / diesem auch / daß nunmehr von selbiger Zeit an die zur praescription eines Processus erforderliche Zeit wirklich abgelauffen / nicht entgegen stehet / indem ehe solches geschehen eine neue Klage angestellet und besagte praescription auch deren cursus dadurch umb so vielmehr interrumpiret worden / da Beklagter ohne bedencken sich darauf von neuen eingelassen und die Bereits pendentiam litis nicht urgiret nach mehrten Inhalt &c. So hat auch I. S. B. aus seiner Zeugen deposition eines befugnisses und absolutoriae von der wieder ihn angestellten actione negotiorum sich nicht zu erfreuen / Vt eo melius differentia et disconuenientia horum pronuntiationum uideri queat, operae pretium ducimus, prioris huic contrariae rationes decidendi subiungere, quae sunt sequentes. Dieweil aber dennoch Kl. den Process. in Act. sub D. nicht continuiret und also hier de perpetuatione actionis gar nicht die Frage ist / sondern kläger vielmehr in gegenwärtiger Sache eine neue Klage angestellet und in dem geführten beweis des Befugnisses / beklagte / daß Sie von Zeit der angestellten Klage biß No. 1667. und 1668. zu welcher Zeit durch die damahls unternommene Pfändung und angestellte Klage die vormahlig angefangene Verjährung interrumpiret / über 30. Jahr / Jahr und Tag und also über Rechts verwahrte Zeit mit ihren eigenen Rindviehe auf der N. Marck treiben und hürhen lassen / ausgeführt / immassen denn aus denen fol. 163. h. A. befindlichen Rationibus decidendi und der das selbst angezogenen Aussage deutlich erhellet / daß das Haus G. von 32. biß 40. und mehr Jahren das betreiben und behüthen mit ihren Rindviehe auf gedachte Marck frey / öffentlich und beständig exerciret / bey welcher bewantnis und da wie albereit erwehnet / alhier nicht die quaestio de perpetuatione actionis, sondern de acquirendo iure per praescriptionem uentiliret wird / zu welchen letzten 30. Jahr / Jahr und Tag sufficient, beklagters beweis des befugnisses vor zulängl. zu achten. Porro quoque dicendum quod neque emendatio, neque mutatio libelli hoc

in

in casu aliquid praedicti afferat et multo magis tunc, quando nihil ea de re obiiciatur. Et si praescriptio per citationem et litis contestationem interrupta, reum emendatio libelli nihil iuuare potest, cum per eam praescriptio semel interrupta non redintegratur, et hoc ideo, quia mutatio libelli ipsam actionem iam ante institutam non cessare facit, aut tollit, sed eam potius confirmat, et mentem ac intentionem actoris in actione ulterius procedendi satis superque declarat, etsi etiam omnino actionem priorem sublata largiamur, praescriptio tamen per citationem et litis contestationem interrupta, nequaquam redintegratur, sed sublata etiam actione, interrupta manet, usque dum ab eo tempore denuo fuerit adimpleta *Carpz. Dec. 223. n. 16. 17. et 23.*

§. 22. Interim tamen hoc loco non immerito cum *Carpz. c. l. n. 18. seqq.* distinguimus inter actionem ipsam et libellum actionis, qui potissimum in petitione vires suas exerit, quae licet mutetur aliquando, ipsa tamen actio, quae in vindicatione subsistit, etiam durat in reum directa, qualiscunque tandem satisfactio petatur, quod tamen aliter se habet, si fundamentum ipsius actionis immutetur, alia et plane noua facta, aliaeque eorum qualitates, uel noua plane actio inseratur libello, ita ut prior actio penitus tollatur, nec enim tunc eandem uentilari actionem, nec priorem durare facile concedendum *Carpz. c. l. et Chil. König in Process. c. 53. von Änderung der Klagen n. 2. & 3.* Sufficit itaque, ut supra §. 12. dictum est, ad litis contestationis effectum libellus generalis, obsecurus et incertus; siquidem generalis petitio sufficit ad interrumpendam praescriptionem in omnibus, quae sub illa generalitate comprehendi possunt, et procedit parte non opponente, et potest libellus in processu ex actis, praesertim et probationibus declarari *Brunnem. ad l. 3. C. de Annual. Except. n. 6. 7. 8. et ibid. Dd. et id minus dubii habere potest, si priori libello clausula salutaris adiecta, quae illum etiam, iuxta petitionem posterioris libelli sustinet, ita nimirum, ut illa ipsa actio, quae semel fuit instituta, adhuc uentilaretur, nec reuera mutatio libelli facta censetur, clausula enim ea libellis apposita non modo omnes defectus petitionis in libello supplet *Iob. Siehard. in l. 13. §. 6. n. 18. C. de Iudic. in tantum, ut libellus quoque generalis et ineptus per illam saluetur per Guid. Papae Decis. Gratianopolit. 263.* sed etiam eius est efficaciae, ut uirtute illius omnis actio, omneque remedium competens et resiliens ex narratis in iudicium uideatur deductum *Ioseph. Ludov. in Decis. Perusim. 117.* Nam ad-*

C
uiciens

licens hanc clausulam constat iudicem interpellasse, ita, ut officium suum imperari possit. *Corpz. Dec. 213, n. 20. 21. et 22.*

§. 23. Quod hactenus dictum fuit illud non est extendendum ad Possessorium, siquidem notum, quod Possessorium summarissimum non possit in petitorio pro interruptione praescriptionis allegari, sed euentus Petitorii sit inspiciendus, et haec iudicia ordinariis nullo modo praecudicare possunt. Hinc quoque is, qui in possessorio obtinuit, non potest ratione petitorii uictoriam sine exceptionem rei iudicatae obiicere et per consequens petitorium impedire *l. 10. C. de acquirend. possess. Struuii Compend. Digest. l. 41. de Vjacap.* Sed, hoc non attento, adhuc potest petitorium instituire, et si actor contra possessorem obtinet, et tunc licet praescriptio ante tempus rei iudicatae completa esset, illa tamen per citationem aut litis contestationem est interrupta *perillusfr. Berger. Oecon. Iur. l. 2. t. 2. n. 5. Magnif. Werner. Compend. Iur. l. 2. t. 2. §. 20.* quae interruptio etiam non tantum facit, ut coepta praescriptio non possit adimpleri *l. 2. §. de Vjacap. et Vjacap. Struu. c. l. 16. 18.* sed etiam malam fidem operatur, quae centenariae quoque atque immemoriali praescriptioni obstat, ita, ut exceptio malae fidei ad decem millia millium opponi possit *Klock. de Contrib. L. 16. sect. 2. n. 40. et Berger. Oecon. Iur. l. 2. t. 2. §. 25. n. 7.* Haec quoque ad exceptionem trahenda iam *cis. Berger. n. 10.* asserit, ubi simul tradit, quod etiam excipiendo praescriptio interrumpi queat.

§. 24. Actione uero semel instituta et per litis contestationem perpetuata, ipsius praescriptio non currit, etiamsi interea dum litigatur bis quadraginta anni elapsi fuerint, nec tempus tractae litis est attendendum, et in praescriptionem imputandum, nisi iterum actio silentio tradatur et noua praescriptio currere incipiat, quae ab eo tempore inchoanda, quod litigantes nouissime tacuerunt, *l. fin. C. de Praescript. 30. uel 40. ann. et l. 1. §. 1. C. de annal. except.* ubi tamen notandum, iure nouissimo esse constitutum, ut praescriptionum Iura, durante praeterlapso bello, quiescere debeant *R. I. de Ao. 1654. §. 172. Engclbrecht. Compend. Iurispr. l. 44. t. 3. de diuers. temp. praescript. §. 5. n. 2. Instrum. Pac. Ofnabr. art. 4. §. 50.*

§. 25. Adhuc dubium moueri potest, num sola litis contestatio ad effectum interrumpendi et perpetuandi actionem sufficiat, num uero in super sententia sit ferenda? Placet itaque prius; quia nulla sententia ad hunc effectum est necessaria, sed sufficit sola litis contestatio; nec argumentatio a citatione ad litis contestationem in hoc passu est admittenda, siqui-

siquidem etiam, num hoc loco sententia sit expectanda, ualde dubitatur, et a *Carpz. Dec. 223. n. 11. 12. 13. et 14. et per l. 2. n. de Praescripti.* negatur, quod ad triennialis praescriptionis interruptionem de iure ciuili requiratur sententia definitiua, autumans, quod potius sola citatione interrumpetur. Deinde quoque magna differentia est inter citationis et litis contestationis effectum, illius enim saltem est interruptionis, huius uero et interruptionis et perpetuationis *Perillusfr. Berger. Oecon. Iur. l. 2. t. 2. §. 27. n. 83.* et si prius super litis contestatione sententia esset ferenda, tunc non litis contestatio, sed potius sententia foret praescribenda, siquidem haec triginta tantum, illa uero etiam quadraginta annis praescribitur *c. Berger. Oecon. Iur. l. 2. t. 2.* Quamprimum itaque adest litis contestatio, ipsius effectus quoque adesse, non est diffitendum: Censetur uero litis contestatio facta, quando actor intentionem proponit, et reus animo litem contestandi ad illam respondet. *l. unie. C. de lit. contest.* praesumitur uero animus litem contestandi ex responsione et contradictione ad intentionem principalem actoris. *Ord. Cam. P. 3. t. 13. §. und nachdem &c.* modo non in specie protestetur de lite non contestanda *Mynsing. P. 3. O. 74. Lauterb. ad n. l. 5. t. 1. de Iud. E.*

§. 26. Hisce libatis, non est negandum litis contestationem certo modo referri posse inter quasi contractus *l. 3. §. II. n. de Pecul.* quia in iudicio quasi contrahitur, inde etiam inter litigantes talis oritur obligatio, ut alter inuito altero non possit a iudicio coopto resilire *Ausb. semel. C. quomodo et quand. Index.* interim tamen litis contestatio non peculiarem producit actionem, sed potius adhaeret iudicio constituto seu obligationi. Hinc *B. Stryk. in Vj. Modern. Pand. Sect. I. n. 9. de Act. quae ex quasi contract. oriunt. §. 18. seq.* haec profert, quod hic non alia quam iudicari nascatur actio, ad praestandum illud, quod alteri per sententiam adiudicatum, quapropter litis contestatio cum iudicato coniungenda, nec pro diuersis quasi contractibus reputanda. Dicendum itaque in litis contestatione eatenus latitare quasi contractum, quatenus alter liti se committendo, tacite se obligasse uideatur ad illud praestandum, quod adiudicatum fuerit, ut inde implementum obligationis ex litis contestatione oriundae, dependeat ex futura sententia, sententiae uero effectus retrahatur ad tempus litis contestationis, ob quam causam etiam mala fides quae per litis contestationem inducitur, reuera nondum adest, nisi postquam res per sententiam euicta *l. 25. §. fin. n. de Vfur. Nec Thom. Careluatii in act. de iudic.*

Idem. tom. 2. r. 2. Disp. 1. opinio est aspernanda, qui nempe ex litis contestatione et iudicato diuersos quasi contractus constituit, ita ut ui litis contestatae obligentur partes ad prosequendum iudicium usque ad sententiam, nec possit unus inuito altero a iudicio coepto resilire *Auth. qui semel. C. quomodo et quand. Index.* per sententiam uero nascatur obligatio ad parendum sententiae, seu praestandum illud, in quod condemnatus pro qua opinione addunt *Bartol. §. idem scribis. n. 7. π. de Pecul.* Interim uerum manet in plerisque casibus litis contestationem cum iudicato coniungendam et effectum, qui litis contestationi tribuitur ex iudicato deriuandum esse. Plura uideri querunt apud *Obrecht. in tr. de lit. contest. c. 10. §. 11. seqq.*

§. 27. Tandem quoque, litis contestatione semel facta et prodest et nocet heredibus tam rei, quam actoris. *l. fin. C. de Praescript. 30. uel 40. ann.* exceptio tamen est in accusationibus criminalibus, ubi regulariter poena accusato mortuo non transit in heredes, nisi uiuo delinquente condemnatio secuta fuerit *Stryk. VJ. Modern. Pandect. Sect. 1. n. 9. §. 29.* nec potest ullo modo tolli, nisi per renunciationem expressam siue litis contestationis, siue etiam actorum, et tandem quoque per sententiam latam, porro etiam ipsa praescriptione triginta uel quadraginta annorum, quae tamen cum aliis praescriptionibus, quae tanto quoque temporis spatium sopiri solent, non est confundenda. Et contra praescriptionem semel completam non datur rescissio, et si actio ea de re in iudicium deducta, statim reicitur, opposita nempe exceptione praescriptionis, quae etiam in ipso limine iudicii opponenda, et si omissa, potest tamen suppleri a iudice, modo sufficienter et non alia obstante dubitatione appareat ex actis *Klock. Vol. 1. Confl. 37. n. 349. Carpz. P. 1. C. 25. D. 1. Zanger. de Except. p. 3. c. 26. n. 10.* et hoc ideo, quia qui tempore liberatur, comparatur ei, qui satisfecit. *l. 45. inf. π. de Administr. tutel.* Modo actio sit nata, nec aliud impedimentum obstat legitimum; Nam ubi nondum actio competit, ibi nulla culpa imputari ualet, et non ualenti agere non currit praescriptio *l. fin. §. 2. C. de Annal. except. Stryk. VJ. Modern. Pandect. Sect. 3. de Praescript. act. m. 1.* Hisce dictis, hic supersedemus, et, quae adhuc desiderata uidentur, ea merito relinquimus iis, qui ingenio et eruditione et apparatu instructiores et excellentiores praedicandi; De cetero uero pro hocce beneficiorum genere Deo T. O. M. gratias agimus immortales, eumque ex animo precamur, ut sua gratia atque clementia iugiter nobis adesse et assistere uelit!

F I N I S

Wittenberg, Diss., 1714

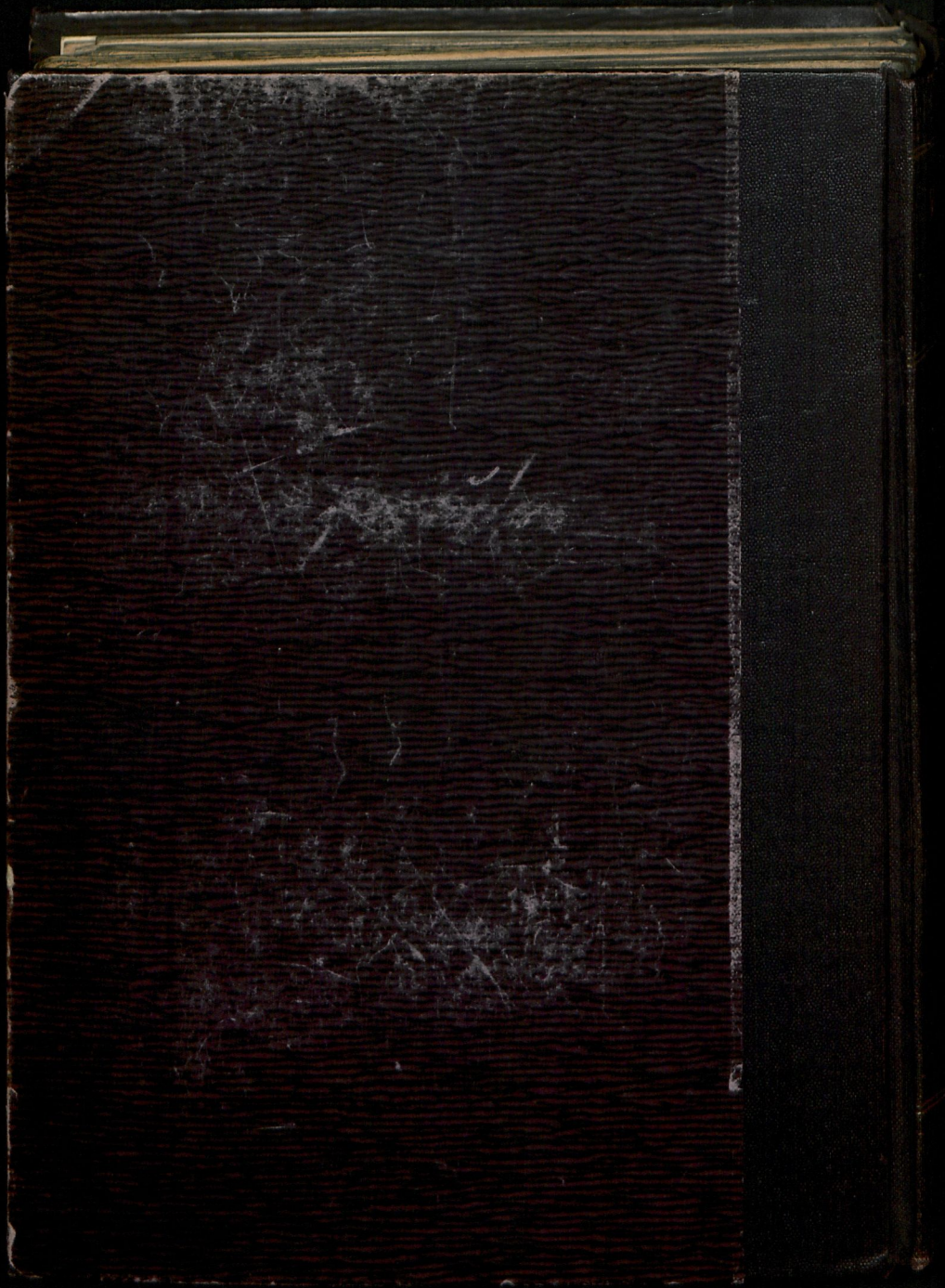
ULB Halle 3
005 302 560

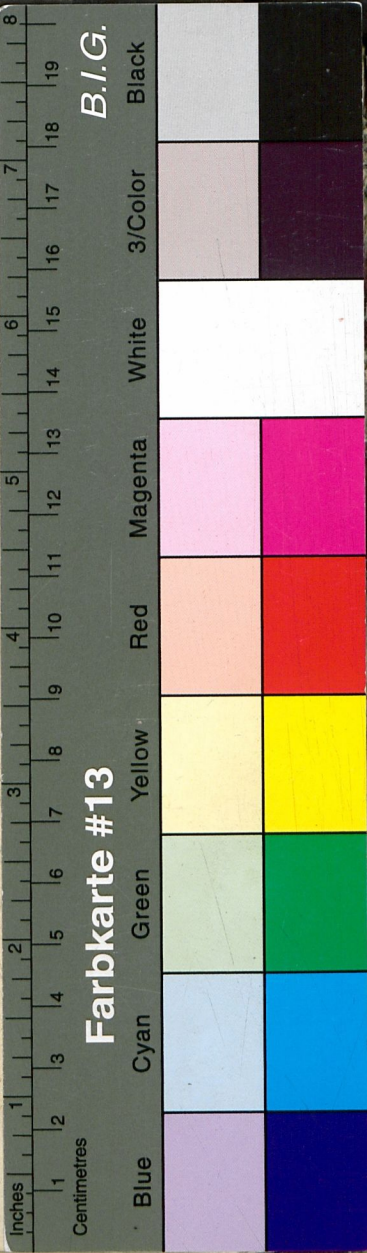

Sb.

W. 18

7862.

M
8

Q. D. B. V.
DISPUTATIO JURIDICA
DE

PERPETVATIONE ACTIONVM,

QVAM,
RECTORE MAGNIFICENTISSIMO,
DOMINO

FRIDERICO AVGVSTO,
PRINCIPE REGIO ET SAXONIAE
HEREDE ETC. ETC.

PRÆSIDE
CHRISTIANO Hoffmanni
PHIL. ET I. V. D. ET CONS. ECCL. ADV.

IN AVDITORIO JURIDICO
DIE NOV. M. DCC. XIV.
PVBLICE VENTILANDAM
PROPONET

IO. GODOFR. NVRNBERGERVS,
ADVOC. IMMATRICVL. ET NOT. PVBL. CÆS.

VITTEBERGÆ
LITERIS HORNIANIS.